

2008/108471 Project Health, Safety and Environment (HSE) in the Work place, Bulgaria
Проект 2008/108471 "Здравословни, безопасни и екологични условия на труд", България

Final International Conference
IMPROVED SOCIAL DIALOGUE ON HSE THROUGH THE
COOPERATION BETWEEN NORWAY AND BULGARIA

Заклучителна международна конференция
ПОДОБРЕН СОЦИАЛЕН ДИАЛОГ
ЧРЕЗ СЪТРУДНИЧЕСТВО МЕЖДУ НОРВЕГИЯ И БЪЛГАРИЯ

***"Какво е моето участие в комитетите и групите
по условия на труд?"***

Емилия Димитрова-КНСБ
Sofia, 30-31.03.2011

The Project is supported by a grant from Norway through the Norwegian Cooperation Programme for Economic Growth and Sustainable Development in Bulgaria

Проект с финансовата подкрепа на Правителството на Норвегия чрез Норвежката програма за сътрудничество за икономически растеж и устойчиво развитие в България

“Какво е моето участие в комитетите и групите по условия на труд?”

- Каква е първопричината за създаването на Комитетите и Групите по условия на труд?
- Приемане на политика на **превенция** и отстраняване на производствения риск като премахнем компенсациите на работещите при лоши условия на труд;
- Поемане на цялата **отговорност от работодателя** за безопасността и здравето на наетите от него работници;
- **Включване на работниците и служителите** в процеса на превенция и премахване на риска на работното място;

“Какво е моето участие в комитетите и групите по условия на труд?”

Определения

- *„Комитет по условия на труд*
- *„Група по условия на труд”*
- *„Представител на работещите по безопасност и здраве при работа”*
- *Условия на труд*
- *„Здравословни и безопасни условия на труд” /ЗБУТ/*
- *„Вредни фактори за здравето и безопасността”*
- *„Превенция”*
- *„Професионален риск”*
- *„Минимални изисквания за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд” и др.*

“Какво е моето участие в комитетите и групите по условия на труд?”

- **Нормативно основание за изграждане на КУТ/ГУТ**
- **Конституцията на Република България**, която издига като основно правото на безопасни и здравословни условия на труд на работниците и служителите.
- **Кодексът на труда**, който определя здравословните и безопасни условия на труд като основни права и задължения на страните по трудовите правоотношения.
- **Кодексът за социално осигуряване**, който въвежда единна осигурителна система, в която основен елемент е системата за осигуряване на работещите за риска „трудова злополука“ и „професионална болест“.

“Какво е моето участие в комитетите и групите по условия на труд?”

- **Законът за здравословни и безопасни условия на труд (ЗЗБУТ)**, определящ общите принципи за превенция и мерки за стимулиране подобренятия на безопасността и здравето при работа:
 - превенция на професионалните рискове;
 - защита на безопасността и здравето;
 - отстраняване на рисковете и причините за трудовия травматизъм и професионалната заболяемост;
 - информиране, консултиране, обучение;
 - балансирано участие.

“Какво е моето участие в комитетите и групите по условия на труд?”

Подзаконови нормативни актове

Такива са:

- **Наредба №7** от 1999 г. за минималните изисквания за здравословни и безопасни условия на труд на работните места и при използване на работното оборудване;
- **Наредба №5** от 1999 г. за реда, начина и периодичността на извършване на оценката на риска;
- **Наредба №11** от 2005 г. за определяне на условията и реда за осигуряване на безплатна храна и/или добавки към нея;
- **Наредба** за определяне на видовете работи, за които се установява **намалено работно време**;
- **Наредба** за определяне на видовете работи, за които се установява **допълнителен годишен отпуск**;
- **Наредба №3** от 2008 г. за условията и реда за осъществяване дейността на службите по трудова медицина; **и др.**

Как да учредим Комитет или Група по условия на труд?

- **Комитетите и групите по условия на труд** са съвременната форма на социално сътрудничество при осигуряване и контрол на безопасни и здравословни условия на труд на **ниво предприятие**.
- **Къде се учредява Комитет по условия на труд?**
- [Законът за здравословни и безопасни условия на труд](#) определя че, Комитет по условия на труд се учредява:
- В търговските дружества и в другите предприятия и организации с **повече от 50 работещи**;
- В дружествата, предприятията и организациите с голям числен състав, сложна структура и териториална разпокъсаност могат да се изграждат освен комитети на равнище предприятие и комитети към съответните структурни звена.

Как да учредим Комитет или Група по условия на труд?

- **Какъв е съставът на Комитета по условия на труд?**

Как да учредим Комитет или Група по условия на труд?

Как се избират членовете на КУТ?

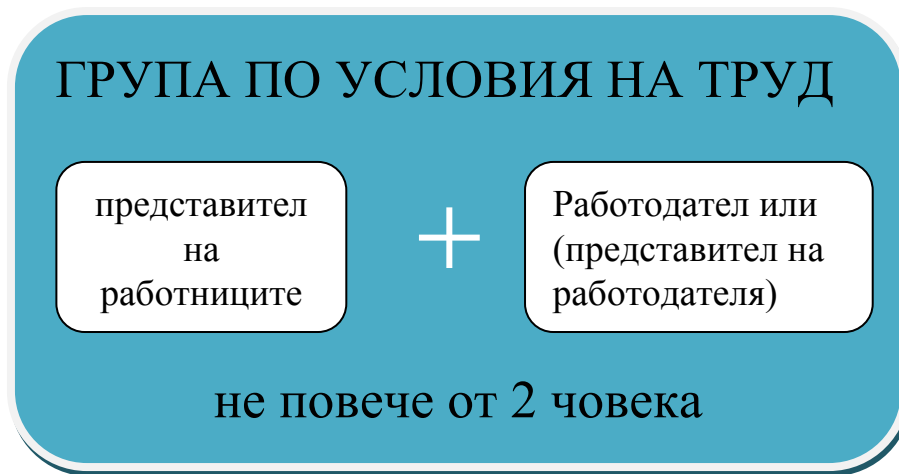
- **Представителите на работещите** в Комитета по условия на труд се избират от Общото събрание (или събранието на пълномощниците) на фирмата.
- **Представителите на работодателя** в Комитета по условия на труд се определят от самия работодател със заповед.
- **Председател** на Комитета по условия на труд е работодателят или негов представител, а **заместник-председателят** е представител на работещите по безопасност и здраве при работа.

Как да учредим Комитет или Група по условия на труд?

- **Къде се учредява Група по условия на труд (ГУТ)?**
- Законът за здравословни и безопасни условия на труд определя, че Група по условия на труд се учредява:
- В търговските дружества и в другите предприятия и организации с персонал от 5 до 50 работещи включително;
- В отделните структурни звена на дружествата, предприятията и организациите с повече от 50 работещи.

Как да учредим Комитет или Група по условия на труд?

- „Групата по условия на труд се състои от работодателя или ръководителя на съответното структурно звено и един представител на работещите“.

Как да учредим Комитет или Група по условия на труд?

Как се избират членовете на ГУТ?

- **Представителят на работещите** в Групата по условия на труд се избира от Общото събрание (или Събранието на пълномощниците) на фирмата;
- **Работодателят** (при ГУТ във фирма до 50 човека) или **ръководителят на звеното** (при ГУТ в структурно звено на фирма с над 50 човека) ;

Какво следва след избора на представител на работниците и служителите?

- **първото събрание** за учредяване на КУТ/ГУТ на работодателя (представителите на работодателя) и избраните представители на работещите.
- документирано с протокол и удостоверено с подписите на всички присъстващи.
- набелязване на първите бъдещи задачи
- изготвяне на Годишен план за дейността и участие в обучение.
- набелязване на конкретни мерки.

На какво имат право членовете на Комитетите и групите по условия на труд?

- Работодателят трябва да осигури на представителите на работещите по безопасност и здраве при работа:
 - необходимите условия, средства и време за изпълнение на техните права и функции;
 - съответното обучение и квалификация, което се провежда в рамките на работното време, без това да се отразява на размера на трудовото им възнаграждение.
 - представителите на работещите в комитетите и групите по условия на труд не могат да бъдат поставяни в неблагоприятно положение за действията им за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд.

Обучението

на комитетите и групите по условия на труд

- Законът за здравословни и безопасни условия на труд **задължава** представителите в Комитетите и Групите по условия на труд **да се обучават**.
- **НАРЕДБА № 4 от 3.11.1998 г. за обучението на представителите в комитетите и групите по условия на труд в предприятията**, в която се урежда редът, изискванията, съдържанието и обхватът на задължителното обучение на представителите на работодателя и на работниците и служителите в Комитетите и Групите по условия на труд в предприятията.
- Цел: придобиване на знания, умения и навици, необходими за осъществяване на правата и задълженията им.

Обучението

на комитетите и групите по условия на труд

- Обучението е задължително (чл. 30 от ЗЗБУТ).
- Обучението се провежда в рамките на работното време, без да се отразява на трудовото възнаграждение на представителите.
- Работодателят осигурява всички разходи, свързани с обучението на представителите.
- работодателят трябва с писмена заповед да определи поименно представителите, които ще бъдат обучавани, както и периода и начина за провеждане на обучението.
- **Първоначалното** обучение на представителите се провежда в едномесечен срок от избирането им.
- не по малко от **30 учебни часа** за първоначалното обучение.

Учебните програми за първоначално обучение задължително съдържат следните теми:

1. държавна политика, нормативна уредба и управление на дейността за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд в национален мащаб;
2. фирмена политика и организация на дейността по осигуряване на безопасни и здравословни условия на труд в предприятието;
3. права, задължения и отговорности на участниците в трудовия процес, свързани с осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд;
4. вредни фактори за здравето и безопасността на работещите - видове, въздействие върху здравето и работоспособността, превантивни мерки за защита и промоция на здравето;
5. методи за оценка и анализ на професионалните рискове и условията на труд, източници на информация;
6. трудов травматизъм, професионална заболяемост и свързани с труда заболявания, здравни, социални и икономически последици;
7. социално партньорство; права и задължения на представителите; работа в екип; основни задачи на Комитетите и Групите по условия на труд;
8. изисквания за подбор, обучение, квалификация, инструктаж и информираност на работещите в областта на безопасността и здравето при работа;
9. специална закрила на някои категории работници;
10. организация на контролната дейност, ред и начин за извършване на контрола.

The Project is supported by a grant from Norway through the Norwegian Cooperation Programme for Economic Growth and Sustainable Development in Bulgaria

Проект с финансовата подкрепа на Правителството на Норвегия чрез Норвежката програма за сътрудничество за икономически растеж и устойчиво развитие в България

“Какво е моето участие в комитетите и групите по условия на труд?”

- **Всеки работещ е длъжен да се грижи за здравето и безопасността си, както и за здравето и безопасността и на другите лица, пряко засегнати от неговата дейност, в съответствие с квалификацията му и дадените от работодателя инструкции.**